

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор
Ғафурзода А. Д.

«23» Ҷанвар соли 2023

Хулосаи Шӯрои олимони

факултети идоракунии давлатии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Таҳқиқоти диссертатсионии унвонҷӯи кафедраи ҳуқуқи маъмурӣ ва хизмати давлатии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдуалимзода Исмоил Иброҳим дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди қонунгузории молиявии Тоҷикистон: таҳқиқоти таърихӣ-ҳуқуқӣ» дар Шӯрои олимони факултети идоракунии давлатӣ муҳокима ва ба ҳимоя тавсия гардидааст.

Абдуалимзода Исмоил Иброҳим соли 2004 Донишкадаи андоз ва ҳуқуқи Тоҷикистонро бо ихтисоси андоз ва андозбандӣ, соли 2009 Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси молия ва қарз, соли 2017 Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси ҳуқуқшинос ва соли 2022 Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо ихтисоси идораи давлат хатм намуда, аз соли 2004 то соли 2020 дар вазифаҳои гуногуни вазорату идораҳои давлатӣ ва муассисаҳои олии таълимӣ фаъолияти меҳнатӣ намудааст. Аз 2020 то инҷониб номбурда дар вазифаи ноиби ректор оид ба иқтисод ва хоҷагидорӣ Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият дорад.

Шаҳодатнома оид ба супоридани имтиҳонҳои номзадӣ санаи 16-уми декабри соли 2022, №1023 дода шудааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ ба талаботи манзурнамудаи банди 17 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, №267 тасдиқ гардидааст, мутобиқ мебошад.

Роҳбари илмӣ: – Ғафурзода Абдухалил Давлаталӣ, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, Ректори Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Мубрами мавзӯи таҳқиқот. Даврони соҳибистиклолӣ марҳилаи фаъоли рушди қонунгузории молияи Тоҷикистон маҳсуб ёфта, ба рушди муносибатҳои иқтисодӣ ва бозоргонӣ мусоидат намуда истодааст.

Ташаккули муносибатҳои иқтисодӣ ва ба вучуд омадани соҳаҳои нави рушди иқтисодӣ, пайдоиши самтҳои нави рушди стратегии кишвар (масалан, саноатикунони босуръати кишвар) такмили пайвасти қонунгузори молиявиро талаб менамояд.

Такмили қонунгузори молиявӣ бо як қатор омилҳо, аз ҷумла, дигаргуниҳои фаъолияти молиявии давлат (хусусигардонӣ, дастгирии соҳибкорӣ, муқарраркунии рақами мушаххаси андозсупорӣ, ба вучуд омадани низоми устувори идоракунии молиявӣ ва ғ.) асос меёбад ва қабули қонунҳои нав ва умуман низоми қонунгузори молиявии ба талаботи объективии ҷамъият мутобиқро тақозо менамояд.

Яке аз самтҳои афзалиятноки сиёсати ҳукукии ҚТ-ро дар давраи муосир такмили қонунгузори молиявӣ ташкил медиҳад. Мувофиқи сарҳати 8 банди 18 Концепсияи сиёсати ҳукукии ҚТ барои солҳои 2018-2028, ки бо фармони Президенти ҚТ аз 6 феввали соли 2018, №1005 тасдиқ шудааст, яке аз масъалаҳои муҳим «такмили қонунгузори соҳаи молиявӣ бо дарназардошти ташаккули рушди иҷтимоию иқтисодии давлат ва таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ» мебошад.

Дар даврони Истиқлолияти давлатӣ бо муқаммал шудани қонунгузори молиявӣ фаъолияти молиявии давлат ҳамчун бахши таркибии муҳим ва зарурии низоми сиёсати иҷтимоии давлат қарор гирифта, васоит ва тарзу усулҳои гуногун ба кор бурда шуд, ки онҳо ба коҳиш додани нобаробарии иҷтимоӣ равона карда шудаанд.

Қонунгузори молиявии Тоҷикистон марҳилаҳои гуногуни инкишофро паси сар намуда, дар замони соҳибистиқлолии кишвар муқаммал гардид. Бояд қайд намуд, ки дар ҚТ ба ислохоти соҳаи идоракунии молияи давлатӣ диққати аввалиндараҷа дода мешавад.

Дар ташаккул ва рушди сохтори иқтисодии ҳар ҷомеаи муосир танзими давлатӣ, ки дар доираи сиёсати иқтисодӣ амалӣ мегардад, нақши пешбаранда ва муайянкунанда дорад. Низоми молиявии давлат яке аз механизмҳои нисбатан муҳиме мебошад, ки ба давлат имконияти амалӣ намудани танзими иқтисодӣ ва иҷтимоиро таъмин менамояд.

Даврони соҳибистиқлолӣ марҳилаи фаъоли рушди қонунгузори молияи Тоҷикистон маҳсуб ёфта, ба рушди муносибатҳои иқтисодӣ ва бозоргонӣ мусоидат намуда истодааст. Ташаккули муносибатҳои иқтисодӣ ва ба вучуд омадани соҳаҳои нави рушди иқтисодӣ, пайдоиши самтҳои нави рушди стратегии кишвар (масалан, саноатикунони босуръати кишвар) такмили пайвасти қонунгузори молиявиро талаб менамояд.

Такмили қонунгузори молиявӣ бо як қатор омилҳо, аз ҷумла, дигаргуниҳои фаъолияти молиявии давлат (хусусигардонӣ, дастгирии соҳибкорӣ, муқарраркунии рақами мушаххаси андозсупорӣ, ба вучуд омадани низоми устувори идоракунии молиявӣ ва ғ.) асос меёбад ва

кабули қонунҳои нав ва умуман низоми қонунгузори молиявии ба талаботи объективии ҷамъият мутобиқро тақозо менамояд.

Яке аз самтҳои муҳимтарини фаъолияти молиявии давлат дар шароити муосири ҷаҳонишавӣ ва бӯҳрони молиявӣ иқтисодӣ ин дуруст, бонизом ва самаранок ба роҳ мондани идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар бахши давлатӣ мебошад. Зеро, иқтисоди бозорӣ бе низоми молиявии хуб ташкилшуда ва бозори молиявии танзимшаванда бомуваффақият ва устувор рушд карда наметавонад.

Низоми молиявӣ ва бозори молиявӣ дар заминаи иқтисоди бозорӣ, ки бавучудорандаи неъматҳои моддӣ ва маънавӣ мебошанд, амал менамоянд. Онҳо дар айни замон шартҳои фаъолияти ҳуди иқтисоди бозориро муайян менамоянд. Бинобар ин, дар иқтисоди бозорӣ идоракунии молиявӣ ва назорати дохилӣ дар бахши давлатӣ аҳамияти ниҳоят муҳимро мебозад. Бинобар ҳамин, таҳқиқи илмии масъалаи мазкур аз лиҳози назариявӣ ва амалӣ барои рушди низоми ҳуқуқӣ ва иқтисодии кишвар муҳим арзёбӣ мегардад.

Навгони илмии таҳқиқоти диссертатсионӣ. Навгони илмии таҳқиқоти диссертатсиониро мавриди таҳқиқ қарор додани ҳуди масоили ҷанбаҳои таърихӣ-ҳуқуқии ташаккул ва инкишофи муносибатҳои молиявӣ ташкил медиҳад, ки дар таҳқиқоти мазкур аввалин маротиба дар шакли комплексӣ дар сатҳи мукамал аз лиҳози таърихӣ-ҳуқуқӣ масъалаи пайдоиш ва ташаккули қонунгузори молиявӣ таҳлил гардидааст.

Мақсади таҳқиқот. Мақсади асосии таҳқиқотро таҳлили маҷмӯи танзими ҳуқуқии ташаккул ва рушди қонунгузори молиявӣ дар ҳудуди Тоҷикистони таърихӣ ва муосир ташкил медиҳад. Таҳқиқи таърихӣ-ҳуқуқии пайдоиш ва инкишофи қонунгузори молиявӣ дар асоси таҳлили маводҳои илмии таърихӣ, ҳуҷҷатҳои ҳуқуқӣ, адабиёти илмӣ ва дар заминаи онҳо коркард намудани хусусиятҳои ҳоси ташаккули қонунгузори молиявӣ дар давраҳои мушаххаси таърихӣ, пажӯҳиши қонунгузори молиявии амалкунандаи ҚТ мақсади асосии таҳқиқоти мазкур ба ҳисоб меравад.

Вазифаҳои таҳқиқот. Барои ноил шудан ба мақсад ва таъиноти таҳқиқот дар рисола вазифаҳои зерин гузошта шудааст:

- муайян намудани пайдоиши муносибатҳои молиявӣ дар аҳди қадим ва асримиёнагии Тоҷикистон то давраи шӯравӣ;
- таҳқиқи пайдоиш ва рушди қонунгузори молиявии Тоҷикистон дар давраи шӯравӣ;
- таҳлили ташаккул ва рушди қонунгузори молия дар даврони соҳибистиқлолии кишвар;
- баррасӣ ва омӯзиши марҳилаҳои инкишофёбии қонунгузори молиявии ҚТ;

- таҳлили рушди қонунгузори молиявӣ оид ба назорат ва идоракунии давлатии соҳаи молия;
- муайян намудани самтҳои афзалиятноки рушди минбаъдаи қонунгузори молиявӣ дар шароити муосир;
- коркарди дурнамои инкишофи қонунгузори молиявии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Хулосаҳо ва тавсияҳои илмӣ, ки дар диссертатсия пешкаш гардидаанд, бо истифода аз ақидаҳо ва мафҳумҳои пазируфташудаи илмӣ исбот карда шудаанд. Натиҷаҳои илмии таҳқиқоти диссертатсионӣ аз сатҳи навгонии таҳқиқоти диссертатсионӣ дарак медиҳанд.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ кори илмии анҷомёфта буда, дар он вазифаҳои гузошташуда пурра ҳалли худро ёфтаанд. Доир ба мавзӯи диссертатсия ва моҳияти он унвонҷӯ 9 мақолаҳои илмӣ, аз ҷумла 6 адади онҳо дар маҷаллаҳои тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 3 мақола дар нашрияҳои дигар бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ ба таърифи расонидааст. Интишороти муаллиф мазмун ва моҳияти мавзӯи таҳқиқоти диссертатсиониро инъикос намуда, таҳлили онҳо дар қисми хулоса ва тавсияҳои диссертатсия ҷой дода шудаанд.

Тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия. Диссертатсия дар кафедраи ҳуқуқи маъмурӣ ва хизмати давлатии факултети идоракунии давлатии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳокима шуда ба ҳимоя тавсия шудааст.

Мавзӯи таҳқиқот, инчунин дар маърузаҳои муаллиф дар чандин семинар, конференсияҳои илмӣ-назариявӣ, васоити ахбори омма ва интишороти илмӣ инъикос ёфтаанд. Масалан, натиҷаҳои таҳқиқоти мазкур аз соли 2019 инҷониб дар конференсияҳо ва чорабиниҳои илмии зерин манзур шудаанд:

- «Ислоҳоти низоми идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатӣ: моделҳои муосири самаранокии он» - маъруза дар мавзӯи «Дастгирии фаъолияти рақобат яке аз самтҳои сиёсати давлатӣ мебошад» (ш. Душанбе, 2021);

- «Нақши Эмомалӣ Раҳмон дар ташаккул ва рушди давлатдорӣ миллӣ»;

- маъруза дар мавзӯи «Пайдоиши муносибатҳои молиявӣ дар аҳди қадим ва асрҳои миёна дар сарзамини тоҷикон» (ш. Душанбе, 2021);

- «Таъсири ҷаҳонишавӣ ба равандҳои сиёсии Тоҷикистон» - маъруза дар мавзӯи «Рушди қонунгузори молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар даврони истиқлолияти давлатӣ» (ш. Душанбе, 2021).

Маврид ба тазаккур аст, ки натиҷаҳои таҳқиқот дар мукамалгардонии қонунгузорию молиявӣ метавонад заминаи воқеӣ дошта бошад.

Инчунин мазмунҳои алоҳидаи рисола барои таҳқиқотҳои минбаъдаи илмӣ дар соҳаи ҳуқуқи молиявӣ, ҳуқуқи андоз, ҳуқуқи гумрукӣ, ҳуқуқи соҳибкорӣ, ҳуқуқи бонкӣ ва ғайра метавонад мавриди истифода қарор дода шаванд. Нуқтаҳои таҳқиқотро омӯзгорон дар рафти таълими фанҳои «Ҳуқуқи гражданин», «Ҳуқуқи соҳибкорӣ», «Ҳуқуқи молиявӣ», «Ҳуқуқи андоз» ва «Ҳуқуқи бонкӣ» метавонанд чун маводи таълимӣ истифода баранд.

Саҳми шахсии доктараби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот. Саҳми шахсии муаллифи диссертатсия ба сатҳи нафгонии илмии таҳқиқоти диссертатсионӣ, нуқтаҳои илмӣ, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд, мақолаҳои илмӣ, маърузаҳо дар конференсияҳои илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ асоснок карда мешаванд.

Ҳамчунин, тарзи навишт, гузориши масъала, сабки диссертатсия саҳми шахсии муаллифро нишон медиҳад. Инчунин, аз тарафи муаллифи диссертатсия тавассути мақола ва маърузаҳо дар конференсияҳои илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ пешниҳодҳо чиҳати ташаккул ва инкишофи пизомии бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистон: ҷанбаҳои таърихӣ-ҳуқуқӣ манзур гардидааст.

Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқот барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои ҳуқуқшиносӣ бо шиносномаи ихтисоси илмии 12.00.01 - Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат мувофиқат мекунад.

Таҳқиқоти диссертатсионии Абдуалимзода Исмоил Иброҳим дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди қонунгузорию молиявии Тоҷикистон: таҳқиқоти таърихӣ-ҳуқуқӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси илмии 12.00.01 - Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат ба талаботи бандҳои 31, 33-35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, №267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ буда, аз тарафи муаллиф мустақилона таълиф гардида, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷа ва нуқтаҳои нави илмӣ мебошад ва саҳми шахсии муаллифро дар соҳаи илм нишон медиҳад.

ҚАРОР КАРДА ШУД:

1. Диссертатсияи Абдуалимзода Исмоил Иброҳим дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди қонунгузорию молиявии Тоҷикистон: таҳқиқоти таърихӣ-ҳуқуқӣ» таҳқиқоти илмӣ – соҳавӣ ба ҳисоб рафта, ба талаботи

пешбинигардидаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад.

2. Диссертатсияи Абдуалимзода Исмоил Иброҳим дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди қонуноғзори молиявии Тоҷикистон: таҳқиқоти таърихӣ-ҳуқуқӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси илмии 12.00.01 - Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат, таърихи таълим дар бораи ҳуқуқ ва давлат ба Шӯрои диссертатсионии 6D.КОА-018 тавсия карда шавад.

Хулоса дар ҷаласаи Шӯрои олимони факултети идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда шуд. Дар ҷаласа иштирок доштанд 23 нафар. Натиҷаи овоздихӣ: «тарафдор» - 23 нафар, «зид» - нест, «бетараф» - нест, суратмаҷлиси ҷаласаи Шӯрои олимони факултети идоракунии давлатӣ. Таъйиноти декани факултети идоракунии давлатии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. 21 01 соли 2023

Раиси Шӯрои олимони
факултети идоракунии давлатӣ

Қодирзода Д.С.

Котиб

Дабирҷони М.

Муқарризи №1

номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
дотсент, мудири кафедраи ҳуқуқи инсон
ва ҳуқуқшиносии муқоисавӣ факултети
ҳуқуқшиносии Донишгоҳи
миллии Тоҷикистон

Саъдизода Ҷ.

Муқарризи №2

Номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, мудири
кафедраи идоракунии давлатӣ ва ҳуқуқи
иқтисодии Академияи идоракунии давлатӣ
назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҳолинова М.М.

Имзои Ҳолинова М.М ва Дабирҷони М ро
тасдиқ мекунам

Сардори РКК ва КМ АИДНПҶТ

Ҳамидов Ш.Б.

Имзои Саъдиев Ҷ-ро тасдиқ мекунам

Сардори РК ва КМ ДМТ

Тавқиев Э.Ш.